

Bruxelles, 16. travnja 2024.
(OR. en)

9013/24

Međuinstitucijski predmet:
2024/0094(NLE)

SCH-EVAL 64
SCHENGEN 23
FRONT 134
MIGR 183
VISA 59
IXIM 117
DATAPROTECT 183
ENFOPOL 189
COMIX 186

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	16. travnja 2024.
Za:	Thérèse BLANCHET, glavna tajnica Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2024) 174 final
Predmet:	Prijedlog PREPORUKE VIJEĆA za Schengenski ciklus 2024./2025.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2024) 174 final.

Priloženo: COM(2024) 174 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 16.4.2024.
COM(2024) 174 final

2024/0094 (NLE)

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

za Schengenski ciklus 2024./2025.

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Unatoč svojim čvrstim temeljima, schengensko područje bez kontrola na unutarnjim granicama („schengensko područje”) i dalje je izloženo problemima koji nisu ograničeni na državno područje samo jedne države članice. Schengensko područje nastavilo se 2023. suočavati s nekoliko hitnih problema na nacionalnoj i europskoj razini u ključnim područjima schengenskog sustava koji zahtijevaju učinkovit zajednički odgovor.

Trud koji je proteklih godina uložen u jačanje okvira upravljanja postavio je temelje za koordinirano djelovanje među državama članicama i na razini Unije. Izvješće o stanju Schengena za 2024. pokazuje trajnu predanost Komisije jačanju upravljanja schengenskim područjem. Izvješće, kojim započinje schengenski ciklus 2024. – 2025., služi kao resurs presudan za donošenje političkih odluka i operativno praćenje na europskoj i nacionalnoj razini. Nadovezujući se na schengenske evaluacije iz 2023., u izvješću se daje pregled trenutačnog stanja schengenskog područja, procjenjuje napredak ostvaren na kraju godišnjeg ciklusa upravljanja i utvrđuju prioritetna područja kojima je potrebno posvetiti dodatnu pozornost.

Osiguravanje pravilnog funkcioniranja područja bez kontrola na unutarnjim granicama među državama članicama zajednički je pothvat i zajednička odgovornost koja zahtijeva dosljedan i koordiniran pristup. Iako je upravljanje schengenskim područjem pojačano pokretanjem prvog schengenskog ciklusa 2022., još uvijek nedostaje okvir za utvrđivanje i provedbu prioriteta na temelju zajedničke i kolektivne odgovornosti svih država članica. Rezultat je često ograničena koordinacija i nedostatak zajedničke provedbe schengenskih pravila, što dovodi do jednostranog djelovanja i fragmentiranih mjera. Nepostojanje tog strukturiranog okvira smanjuje kapacitet godišnjeg schengenskog ciklusa za očuvanje i jačanje cjelovitosti schengenskog područja.

U skladu s daljnjim koracima najavljenima u Izvješću o stanju Schengena za 2023., izvješću za 2024. stoga je priložen Komisijin Prijedlog preporuke Vijeća. Cilj je ovog Prijedloga preporuke Vijeća usredotočiti se na odabrani broj pitanja zahtijevajući od država članica da djeluju pojedinačno i zajednički u okviru Schengenskog vijeća, u skladu s postojećim političkim inicijativama o schengenskim pitanjima. Na temelju prioriteta utvrđenih u Izvješću o stanju Schengena za 2024. Komisija predlaže da se Preporuka Vijeća usredotoči na:

- konsolidaciju okvira za upravljanje schengenskim područjem;
- poboljšanje pripravnosti, sigurnosti i otpornosti vanjskih granica;
- ubrzavanje digitalizacije schengenskog područja;
- jačanje mjera protiv prekograničnog kriminala i nedopuštenih kretanja; i
- doprinos uspostavi učinkovitog sustava EU-a za vraćanje.

Ovaj Prijedlog preporuke Vijeća o schengenskom području trebao bi poslužiti kao temelj za sljedeći sastanak Schengenskog vijeća 13. i 14. lipnja 2024., na kojem se očekuje da će Vijeće postići dogovor o prioritetima za sljedeći schengenski ciklus 2024./2025. Vijeće bi trebalo pratiti provedbu ove Preporuke, a države članice, Komisija i relevantne agencije za pravosuđe

i unutarnje poslove redovito izvješćivati o posebnim područjima djelovanja. Rezultati aktivnosti evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine bit će ugrađeni u taj proces.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Ovom se Preporukom nastoji ubrzati učinkovita i koordinirana provedba schengenske pravne stečevine.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovom se Preporukom nastoji dati pozitivan doprinos potpuno funkcionalnom i otpornom schengenskom području, čime se olakšava neograničeno kretanje više od 425 milijuna ljudi. Ova je Preporuka u skladu s drugim politikama Unije, uključujući one koje se odnose na sigurnost i migracije, konkretno pakt o migracijama i azilu te strategija za sigurnosnu uniju.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

- **Pravna osnova**

Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegov članak 77. stavak 2. točke (a), (b), (d) i (e), članak 79. stavak 2. točka (c) te članak 292. prva i druga rečenica.

- **Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)**

Člankom 292. UFEU-a Vijeću se omogućuje da donosi preporuke. U skladu s tom odredbom Vijeće odlučuje na prijedlog Komisije u svim slučajevima kad je Ugovorima predviđeno da Vijeće donosi akte na prijedlog Komisije.

To se primjenjuje u trenutačnoj situaciji jer se koordinirani pristup zajedničkim prioritetima koji utječu na funkcioniranje schengenskog područja ne može dostatno ostvariti samostalnim djelovanjem država članica, nego se to može bolje postići na razini Unije.

- **Proporcionalnost**

Cilj je ovog Prijedloga osigurati donošenje koordiniranih mjera kako bi se izbjegla nedosljedna i fragmentirana provedba prioriteta na razini cijelog schengenskog područja. Prijedlog ne prelazi ono što je potrebno i proporcionalno za ostvarivanje planiranih ciljeva.

- **Odabir instrumenta**

Nije primjenjivo.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Nije primjenjivo.

- **Savjetovanja s dionicima**

Nije primjenjivo.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Nije primjenjivo.

- **Procjena učinka**

Nije primjenjivo.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

Nije primjenjivo.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog neće stvoriti nove zahtjeve za financiranje te će poduprijeti učinkovitu provedbu fondova EU-a osiguravanjem strateškog određivanja prioriteta na razini EU-a i na nacionalnoj razini.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Provedba predložene Preporuke zahtijeva pomno praćenje Vijeća i Komisije, koje će biti ključan dio schengenskog ciklusa 2024. – 2025. Vijeće bi u prosincu 2024. trebalo razmotriti ostvareni napredak, a Komisija bi trebala izvijestiti o razini provedbe Preporuke u izvješću o stanju Schengena za 2025.

Prijedlog

PREPORUKE VIJEĆA

za Schengenski ciklus 2024./2025.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 77. stavak 2. i članak 79. stavak 2. točku (c) u vezi s člankom 292. prvom i drugom rečenicom,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

budući da:

- (1) Stvaranje schengenskog područja bez kontrola na unutarnjim granicama („schengensko područje”) jedno je od glavnih postignuća Unije. Dobro funkcioniranje schengenskog područja zajednički je cilj koji se oslanja na djelotvornu i učinkovitu primjenu schengenske pravne stečevine, čvrst okvir upravljanja i visoku razinu uzajamnog povjerenja.
- (2) Komisija od 2022. ocjenjuje stanje schengenskog područja u svojem godišnjem izvješću o stanju Schengena. 16. travnja 2024., pokretanjem schengenskog ciklusa 2024. – 2025., donijela je Izvješće o stanju Schengena za 2024. u kojem su utvrđeni prioriteti za koje je potrebno političko i operativno daljnje postupanje u okviru schengenskog ciklusa.
- (3) Nadovezujući se na napredak postignut 2023. u konsolidaciji upravljanja schengenskim područjem, taj je okvir potrebno ojačati kako bi se bolje utvrdili i pratili zajednički prioriteti schengenskog područja povećanjem političke odgovornosti svih država članica i odgovornosti na razini EU-a. Da bi se postigao taj cilj, primjereno je utvrditi i provesti godišnje prioritete schengenskog područja koji će državama članicama biti potpora te dopuniti njihova pojedinačna nastojanja koordiniranim i zajedničkim djelovanjem u okviru Schengenskog vijeća te olakšati pomno praćenje napretka postignutog kako bi se osigurala visoka razina provedbe schengenskih pravila.
- (4) Uzimajući u obzir procjenu Komisije u izvješću o stanju Schengena i s obzirom na hitno djelovanje potrebno u nekim područjima, smatra se primjerenim koordinirano djelovanje usmjeriti na: dovršetak konsolidacije upravljanja schengenskim područjem; jačanje mjera za bolju pripravnost schengenskog područja s otpornijim vanjskim granicama, uz osiguravanje potpune usklađenosti s obvezama utvrđenima u Povelji EU-a o temeljnim pravima; dovršetak digitalizacije schengenske strukture kako bi se potaknula konkurentnost Europe uz istodobno osiguravanje visokih sigurnosnih standarda za građane Unije; bolje zajedničke odgovore za učinkovitije svladavanje zajedničkih migracijskih i sigurnosnih rizika, među ostalim pojačanom policijskom suradnjom te učinkovitijim i održivijim EU-ovim sustavom vraćanja.
- (5) Čvrste nacionalne upravljačke strukture i procesi u državama članicama koji podupiru učinkovitu provedbu nacionalnih integriranih strategija upravljanja granicama i sigurnosti preduvjet su za učinkovito upravljanje schengenskim područjem. Potrebno

je ojačati i izgraditi nacionalne i europske kapacitete za odgovor kako bi se učinkovitije riješio problem nezakonitih migracija i sekundarnih kretanja. treba intenzivnije raditi i na integriranijoj borbi protiv prekograničnog kriminala i sigurnosnih prijetnji.

- (6) Nadzor državne granice na vanjskim granicama u interesu je ne samo države članice na čijim se vanjskim granicama on provodi, nego i cijelog schengenskog područja. Potpuna operacionalizacija europske granične i obalne straže prioritet je Unije. Stoga bi stalne snage i kapacitete europske granične i obalne straže trebalo brzo dopuniti dostižući 8 000 stalnih snaga do 2025., kako bi se postigao traženi cilj od 10 000 stalnih snaga do 2027. Nadalje, potrebno je hitno ukloniti postojeće nedostatke u ljudskim resursima i tehničkoj opremi, na razini Unije i na nacionalnoj razini. Države članice trebaju zajamčiti učinkovitu provedbu nacionalnih planova kapaciteta, koje je potrebno ažurirati u skladu s nedavno donesenim „Planom kapaciteta europske granične i obalne straže” kako bi se uzeo u obzir mogući razvoj stanja na vanjskim granicama i povezani izazovi.
- (7) U okviru schengenskih evaluacija utvrđene su slabosti u upotrebi baza podataka, posebno Schengenskog i viznog informacijskog sustava, koje predstavljaju veliki sigurnosni nedostatak. Propusti u provjeri isprava i identiteta onemogućuju otkrivanje prijetnji i primjerenu provedbu postupaka. To se odnosi na zahtjeve za vizu, kontrole na vanjskim granicama, vraćanje državljana trećih zemalja koji nemaju zakonsko pravo boravka, mjere kaznenog progona i, općenitije, registraciju pri tijelima država članica. Potrebno je uložiti trud kako bi se osiguralo da se relevantni podaci unesu u baze podataka, u skladu s postojećim zahtjevima, te kako bi se poboljšale sposobnosti i postupci za potpuno iskorištavanje dostupnih podataka, posebno za učinkovitu identifikaciju i provjeru osoba i njihovih isprava. Provedba arhitekture interoperabilnosti pomoći će i u borbi protiv prijevara povezanih s identitetom.
- (8) Djelotvorna provedba Uredbe (EU) br..../... [Uredba o dubinskim provjerama] od država članica zahtijeva da poduzmu hitne korake kako bi osigurale učinkovitu uspostavu svih sposobnosti i postupaka do 2025. U tu bi svrhu trebale postupno početi raspoređivati odgovarajuće osoblje, dostatna sredstva, među ostalim za neovisno tijelo za praćenje temeljnih prava, kao i odgovarajuću infrastrukturu.
- (9) Jačanje stabilnosti u susjedstvu EU-a i šire doprinosi sigurnosti EU-a. Stoga bi trebalo pojačati suradnju s ključnim zemljama duž nezakonitih migracijskih ruta kako bi se riješio problem nezakonitih migracija i suzbio prekogranični kriminal, uključujući krijumčarenje migranata. Unija, među ostalim, mora brzo sklopiti potrebne sporazume o statusu, posebno sa Srbijom i Bosnom i Hercegovinom, kojima se omogućuje raspoređivanje službenika graničnog nadzora Agencije za europsku graničnu i obalnu stražu („Frontex”) koje imaju izvršne ovlasti. Nadalje, Frontex bi trebao sklopiti radne dogovore s ključnim partnerskim zemljama, među ostalim sa zemljama zapadne Afrike (Senegal i Mauritanija), zapadnog Balkana (ažuriranje trenutačnih radnih dogovora) i Istočnog partnerstva kao što je Armenija.
- (10) Europski i nacionalni časnici za vezu zaduženi za imigraciju i sigurnost raspoređeni u treće zemlje iznimno su važni za poboljšanje obavještajne slike trenutačnih prijetnji na schengenskom području. Međutim, države članice ne upotrebljavaju u potpunosti obavještajne podatke koje ti časnici za vezu nude jer je prikupljanje informacija fragmentirano i nepotpuno. Stoga je potrebno maksimalno povećati doprinos časnika za vezu kako bi se mapiranjem i strateškom optimizacijom njihova raspoređivanja, mandata i zahtjeva za izvješćivanje zadovoljile potrebe i prioriteti EU-a. To uključuje

usmjereniju upotrebu časnika za vezu u zračnim lukama koji obavljaju osnovne zadaće radi otkrivanja nezakonitih migracija i podupiru mjere izvršenja. Nadalje, trebalo bi ojačati mreže različitih časnika za vezu u trećim zemljama u okviru koordinacijske uloge delegacija EU-a. Time će se ukloniti nedostaci u obavještajnim podacima i objediniti trenutačno raspršena strateška i operativna informiranost, čime će se postići odgovarajuća pripravnost i učinkovito donositi odluke o upravljanju granicama, migracijama i sigurnosti.

- (11) EUROSUR je središnji okvir za razmjenu informacija i operativnu suradnju koji se upotrebljava za otkrivanje, sprečavanje i suzbijanje nezakonitog useljavanja i prekograničnog kriminala. Neophodno je da sve države članice povećaju svoj doprinos EUROSUR-u, među ostalim u pogledu prekograničnog kriminala, kako bi se poboljšala nacionalna i europska informiranost o stanju te sposobnost EU-a da reagira na vanjskim granicama. Kad je riječ o predgraničnom području¹, potrebno je ojačati prikupljanje i razmjenu informacija s Frontexom, među državama članicama i, prema potrebi, s partnerskim zemljama upotrebom posebnih slika stanja u okviru EUROSUR-a. Kako bi se osigurala neometana suradnja kojom se jamči pravilna i redovita razmjena informacija s tijelima trećih zemalja, i države članice i Frontex trebali bi promicati model EUROSUR-a u partnerskim zemljama.
- (12) Pravodobnim pokretanjem sustava ulaska/izlaska (EES) u jesen 2024. i europskog sustava za informacije o putovanjima i odobravanje putovanja (ETIAS) u prvoj polovini 2025. ojačat će se vanjske granice i naša unutarnja sigurnost. U tom kontekstu svi granični prijelazi moraju biti u potpunosti pripremljeni i opremljeni, dok se u postupcima moraju u potpunosti iskoristiti mogućnosti automatizacije kako bi se osigurala brza i učinkovita obrada putnika. Kad novi sustavi budu u funkciji i interoperabilni, države članice, Komisija i eu-LISA pratit će njihovu učinkovitu primjenu, posebno putem mehanizma evaluacije i praćenja schengenske pravne stečevine.
- (13) Rad na digitalnoj transformaciji schengenskog područja trebalo bi promatrati zajedno s budućom inicijativom Komisije o digitalizaciji putnih isprava i olakšavanju putovanja, kako je najavljeno u schengenskoj strategiji iz 2021.² Ta će inicijativa Uniji omogućiti da predvidi buduće globalne standarde za neometano i sigurno putovanje uvođenjem jedinstvenog standarda za digitalne putne isprave.
- (14) Građanima treba omogućiti brzo i sigurno kretanje između država članica na području bez nadzora unutarnjih granica. Nadovezujući se na važan napredak koji su države članice postigle u ostvarivanju tog cilja uz potporu koordinatora za schengensko područje, sad je potrebno u potpunosti iskoristiti nove mogućnosti uključene u [revidirani Zakonik o schengenskim granicama] i maksimalno pojačati mjere sadržane u Preporuci Komisije o suradnji među državama članicama s obzirom na ozbiljne prijetnje unutarnjoj sigurnosti i javnom poretku u području bez nadzora unutarnjih granica³. U tom kontekstu, u cijelom schengenskom području potrebno je uspostaviti regionalne inicijative u skladu s pristupom „duž cijele rute” kako bi države članice koje se suočavaju s povezanim izazovima dogovorile i provele zajedničke mjere za

¹ U skladu s člankom 2. točkom 13. Uredbe (EU) 2019/1896 „predgranično područje” znači zemljopisno područje izvan vanjskih granica koje je relevantno za upravljanje vanjskim granicama na temelju analize rizika i svjesnosti o stanju.

² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću „Strategija za potpuno funkcionalno i otporno schengensko područje”, 2. lipnja 2021., COM(2021) 277 final.

³ C(2023) 8139 final.

učinkovitije suzbijanje prekograničnog kriminala i sekundarnih kretanja. Kako bi te regionalne inicijative bile uspješne, sve države članice trebale bi u potpunosti provesti preporuke utvrđene u Preporuci Vijeća (EU) 2022/915 o operativnoj suradnji tijela kaznenog progona⁴ i odredbe Direktive (EU) 2023/977 o razmjeni informacija između tijela za izvršavanje zakonodavstva država članica⁵ nakon isteka roka za njezino prenošenje 12. prosinca 2024.

- (15) U 2023. intenzivno se radilo na poboljšanju uspješnosti vraćanja te je broj učinkovitih vraćanja porastao za više od 15 %, premda postoje razlike u napretku ostvarenom u državama članicama, a ukupan broj vraćanja i dalje je nizak. Trenutačno Schengenski informacijski sustav sadržava oko 300 000 upozorenja o vraćanju koja odgovaraju odlukama o vraćanju koje nisu suspendirane te su stoga izvršive, a većinu su ih države članice izdale 2023. Komisija i države članice 2023. su dvostruko intenzivnije radile na istraživanju i potpunom iskorištavanju dostupnih mogućnosti za poticanje većeg uzajamnog priznavanja odluka o vraćanju, na temelju Preporuke Komisije iz ožujka 2023.⁶ i uz pomoć novih upozorenja o vraćanju u Schengenskom informacijskom sustavu.
- (16) U okviru preporuka za pojedine zemlje koje su rezultat schengenskih evaluacija nekoliko država članica preporučeno je da poboljšaju koordinaciju i ograniče rascjepkanost strateških i operativnih postupaka na nacionalnoj razini te da potpuno iskoriste alate EU-a za učinkovitije vraćanje. Kako bi se osigurala komplementarnost djelovanja i sveobuhvatan pristup, koordinator EU-a za vraćanje izradio je „plan vraćanja” s ciljanim mjerama, koji se trenutačno provodi uz potporu Frontexa i država članica u okviru mreže na visokoj razini za vraćanje. U skladu s operativnom strategijom za učinkovitija vraćanja⁷ potrebno je predvidljivije i zajedničko strateško planiranje vraćanja pod vodstvom Frontexa.
- (17) Pri provedbi ove Preporuke predmetne države članice i agencije moraju osigurati potpunu usklađenost s primjenjivim pravilima o zaštiti osobnih podataka. Konkretno, moraju se pobrinuti da se povećana razmjena informacija među tijelima za izvršavanje zakonodavstva i pravosudnim tijelima, uključujući osobne podatke, obavlja uz potpuno poštovanje zahtjeva u pogledu zaštite podataka i mandata relevantnih tijela. Tijela koja upravljaju opsežnim informacijskim sustavima te ih koriste moraju osigurati da se zahtjevi u pogledu zaštite podataka poštuju u praksi i da se usklađenost redovito prati.
- (18) Za provedbu ove Preporuke dostupna je potpora Unije, među ostalim iz dostupnih fondova Unije za unutarnje poslove, odnosno Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike⁸, Fonda za unutarnju sigurnost⁹ i Fonda za azil, migracije i integraciju¹⁰ te financijska sredstva za istraživanje i

⁴ SL L 158, 13.6.2022., str. 53.

⁵ SL L 134, 22.5.2023., str. 1.

⁶ C(2023) 1763 final od 16.3.2023.

⁷ COM(2023) 45 final.

⁸ Uredba (EU) 2021/1148 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama, Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 251, 15.7.2021., str. 48.).

⁹ Uredba (EU) 2021/1149 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za unutarnju sigurnost (SL L 251, 15.7.2021., str. 94.).

¹⁰ Uredba (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2021. o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju (SL L 251, 15.7.2021., str. 1.).

inovacije iz Okvirnog programa EU-a za istraživanje Obzor Europa¹¹. Za preostalo razdoblje provedbe tih fondova, među ostalim pri sljedećem preispitivanju fondova za unutarnje poslove u sredini programskog razdoblja, države članice trebale bi dati prednost korištenju dodijeljenih iznosa za provedbu predloženih mjera iz ove Preporuke. Nadalje, dodatne financijske potrebe procijenit će se s obzirom na buduće okolnosti. Operativnu potporu državama članicama mogu osigurati i relevantne agencije za pravosuđe i unutarnje poslove.

- (19) Vijeće bi trebalo pratiti provedbu ove Preporuke, a države članice, Komisija i relevantne agencije za pravosuđe i unutarnje poslove redovito izvješćivati o posebnim područjima djelovanja. Rezultati schengenskih evaluacija i daljnje postupanje nakon njih bit će uključeni u taj proces.
- (20) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i UFEU-u, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Preporuke te se ona na nju ne primjenjuje. S obzirom na to da ova Preporuka predstavlja daljnji razvoj schengenske pravne stečevine, Danska, u skladu s člankom 4. navedenog protokola, u roku od šest mjeseci nakon što Vijeće odluči o ovoj Preporuci odlučuje hoće li je provesti.
- (21) Ova Preporuka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u kojima Irska ne sudjeluje, u skladu s Odlukom Vijeća 2002/192/EZ¹². Irska stoga ne sudjeluje u njezinu donošenju i ona se na nju ne primjenjuje.
- (22) U pogledu Cipra točka 4. ove Preporuke predstavlja razvoj schengenske pravne stečevine u smislu članka 3. stavka 2. Akta o pristupanju iz 2003.
- (23) U pogledu Norveške ova Preporuka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹³, koje pripadaju području iz članka 1. Odluke Vijeća 1999/437/EZ¹⁴.
- (24) U pogledu Švicarske ova Preporuka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹⁵, koje pripadaju području iz članka 1. Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2008/146/EZ¹⁶.

¹¹ Uredba (EU) 2021/695 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi Okvirnog programa za istraživanja i inovacije Obzor Europa, o utvrđivanju pravila za sudjelovanje i širenje rezultata te o stavljanju izvan snage uredbi (EU) br. 1290/2013 i (EU) br. 1291/2013 (SL L 170, 12.5.2021., str. 1.).

¹² Odluka Vijeća 2002/192/EZ od 28. veljače 2002. o zahtjevu Irske za sudjelovanje u pojedinim odredbama schengenske pravne stečevine (SL L 64, 7.3.2002., str. 20.).

¹³ SL L 176, 10.7.1999., str. 36.

¹⁴ Odluka Vijeća 1999/437/EZ od 17. svibnja 1999. o određenim aranžmanima za primjenu Sporazuma sklopljenog između Vijeća Europske unije i Republike Islanda i Kraljevine Norveške o pridruživanju tih dviju država provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 176, 10.7.1999., str. 31.).

¹⁵ SL L 53, 27.2.2008., str. 52.

¹⁶ Odluka Vijeća 2008/146/EZ od 28. siječnja 2008. o sklapanju, u ime Europske zajednice, Sporazuma između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine (SL L 53, 27.2.2008., str. 1.).

- (25) U pogledu Lihtenštajna ova Preporuka predstavlja razvoj odredaba schengenske pravne stečevine u smislu Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu između Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pridruživanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine¹⁷, koje pripadaju području iz članka 1. Odluke 1999/437/EZ u vezi s člankom 3. Odluke Vijeća 2011/350/EU¹⁸,

PREPORUČUJE:

Države članice, djelujući pojedinačno, među ostalim provodeći preporuke donesene u skladu s evaluacijama provedenima na temelju Uredbe (EU) 2022/922, te zajednički u okviru Schengenskog vijeća u razdoblju 2024. – 2025. trebale bi:

1. učvrstiti **okvir za upravljanje schengenskim područjem** kako bi se potaknula viša razina provedbe zajedničkih prioriteta schengenske strukture i pridonijelo dovršenju schengenskog područja
 - (a) jačanjem daljnjeg postupanja nakon sastanaka Schengenskog vijeća u okviru kojeg se dogovaraju zajednički smjerovi djelovanja u skladu s Komisijinim izvješćem o stanju Schengena i uključuje redovito praćenje i izvješćivanje putem schengenskog barometra+ i pregleda stanja Schengena;
 - (b) suradnjom s koordinatorom za schengensko područje kako bi se podržala provedba korektivnih mjera koje su rezultat schengenskih evaluacija djelotvornijim korištenjem pregleda stanja na schengenskom području, među ostalim razmjenom primjera dobre prakse i stečenih iskustava;
 - (c) uspostavljanjem nacionalnih upravljačkih struktura i postupaka koje koordiniraju viši dužnosnici sa strateškom odgovornošću za Schengen te podupiranjem djelotvorne provedbe europskog integriranog upravljanja granicama i sigurnosnih strategija;
 - (d) osiguravanjem pažljivog praćenja i, prema potrebi, pravodobnog donošenja odluka u slučajevima kad se nakon dovršetka prve schengenske evaluacije utvrdi da su ispunjeni potrebni uvjeti za primjenu relevantnih dijelova schengenske pravne stečevine, a posebno kako bi se donijela konačna odluka i utvrdio primjereni datum za ukidanje kontrola na unutarnjim kopnenim granicama Bugarske i Rumunjske s drugim državama članicama;
2. poboljšati pripravnost, sigurnost i otpornost na **vanjskim granicama**, među ostalim intenzivnijom suradnjom s trećim zemljama
 - (a) podupiranjem rada časnika za vezu EU-a koji mogu djelovati pod okriljem delegacija EU-a i pružati strateško usmjeravanje i koordinaciju, čime se mogu iskoristiti obavještajni podaci koje pružaju europski i nacionalni časnici za vezu zaduženi za imigraciju i sigurnost;

¹⁷ SL L 160, 18.6.2011., str. 21.

¹⁸ Odluka Vijeća 2011/350/EU od 7. ožujka 2011. o sklapanju Protokola između Europske unije, Europske zajednice, Švicarske Konfederacije i Kneževine Lihtenštajna o pristupanju Kneževine Lihtenštajna Sporazumu Europske unije, Europske zajednice i Švicarske Konfederacije o pristupanju Švicarske Konfederacije provedbi, primjeni i razvoju schengenske pravne stečevine, u vezi s ukidanjem kontrola na unutarnjim granicama i kretanju osoba, u ime Europske unije (SL L 160, 18.6.2011., str.19.).

- (b) većom operativnom prisutnošću u prioritetnim trećim zemljama, među ostalim zahvaljujući časnicima za vezu u zračnim lukama, sklapanjem potrebnih sporazuma i dogovora ili partnerstava za bolje upravljanje granicama, migracijama, vraćanjem i sigurnosnim prijetnjama, te poštujući obveze u pogledu temeljnih prava;
 - (c) intenzivnijom suradnjom s trećim zemljama u razmjeni informacija putem EUROSUR-a koja će se postići sklapanjem bilateralnih i multilateralnih sporazuma s prioritetnim trećim zemljama radi djelotvornije borbe protiv krijumčarenja migranata i prekograničnog kriminala te sprečavanja nezakonitih migracija i sekundarnih kretanja;
 - (d) rješavanjem pitanja ograničene djelotvornosti europske granične i obalne straže, posebno kad je riječ o nacionalnim kapacitetima u skladu s Planom kapaciteta i pravodobnom uvođenju stalnih snaga kako bi se osiguralo 8 000 službenika do 2025. i 10 000 do 2027., i proaktivnom provedbom mjera utvrđenih u okviru evaluacije Uredbe o europskoj graničnoj i obalnoj straži¹⁹;
 - (e) dodjelom dostatnih resursa i kapaciteta za postupke na granicama i postupke vraćanja, uključujući neovisni mehanizam praćenja, kako bi se osigurala djelotvorna provedba revidiranog zakonodavstva, posebice Uredbe (EU) br..../... [Uredba o dubinskim provjerama], Uredbe (EU) br..../... [Zakonik o schengenskim granicama] i Uredbe (EU) br..../... [Uredba o kriznim situacijama];
3. konsolidirati **digitalizaciju** postupaka i sustava radi veće sigurnosti i učinkovitosti na vanjskim granicama EU-a i unutar područja bez kontrola na unutarnjim granicama, kao i donošenje odluka na temelju obavještajnih podataka
- (a) boljom razmjenom informacija u stvarnom vremenu među tijelima na nacionalnoj razini i tijelima u cijelom EU-u, kao i iskorištavanjem punog potencijala alata za interoperabilnost, kako bi se osigurala učinkovita provedba svih potrebnih provjera;
 - (b) dodjelom sredstava potrebnih da bi se postigla maksimalna učinkovitost pri upotrebi informacijskih sustava EU-a za granice, migracije i sigurnost za potporu obradi viza, graničnim kontrolama i učinkovitom vraćanju državljana trećih zemalja;
 - (c) osiguravanjem opreme, postupaka i sustava kako bi se omogućilo pravodobno i učinkovito uvođenje sustava ulaska/izlaska i ETIAS-a te pokretanjem kampanja za informiranje putnika i relevantnih dionika o novim postupcima;
4. osigurati neometano funkcioniranje schengenskog područja bez kontrola na unutarnjim granicama intenzivnijom borbom protiv **prekograničnog kriminala** u skladu s Preporukom Vijeća o operativnoj suradnji tijelâ kaznenog progona²⁰ i Preporukom Komisije iz studenog 2023.²¹

¹⁹ Posebice mjere 17. – 19. i 32. – 25. iz dokumenta SWD(2024) 75 final (Prilog dokumentu COM/2024/75 final).

²⁰ Preporuka Vijeća (EU) 2022/915 od 9. lipnja 2022. o operativnoj suradnji tijelâ kaznenog progona (SL L 158, 13.6.2022., str. 53.).

²¹ C(2023) 8139 final.

- (a) inicijativama za regionalnu suradnju u kojima se primjenjuje pristup „duž cijele rute” kako bi se provodilo više zajedničkih mjera zajedničkim planiranjem na osnovi zajedničke analize rizika;
 - (b) podupiranjem obveza i aspekata rada definiranih u okviru Globalnog saveza za borbu protiv krijumčarenja migranata radi jačanja borbe protiv mreža za krijumčarenje migranata s ključnim partnerima duž nezakonitih migracijskih ruta, uključujući pojavu digitalnog krijumčarenja;
 - (c) sveobuhvatnom analizom rizika prekograničnog kriminala i boljom informiranosti o stanju tako da se povežu obavještajni podaci i informacije na vanjskim granicama i unutar schengenskog područja u jedinstvenu (nacionalnu) sliku stanja te uspostavi suradnja i razmjena informacija između pojačanih jedinstvenih kontaktnih točaka, nacionalnih koordinacijskih centara i centara za policijsku i carinsku suradnju u svim državama članicama putem mrežne aplikacije za sigurnu razmjenu informacija (SIENA);
 - (d) postupnim ukidanjem dugotrajnih kontrola na dijelovima unutarnjih granica u skladu s novim ojačanim okvirom iz revidiranog Zakonika o schengenskim granicama;
5. pridonijeti djelotvornijem funkcioniranju **zajedničkog sustava EU-a za vraćanje** koji se temelji na integriranoj suradnji među državama članicama
- (a) jamčenjem da se odluka o vraćanju ili njezini relevantni dijelovi mogu podijeliti na zahtjev države članice za dodatne informacije na temelju upozorenja o vraćanju u Schengenskom informacijskom sustavu, posebice radi olakšavanja uzajamnog priznavanja, procjene opasnosti od bijega i identifikacije državljana trećih zemalja, uključujući one koji predstavljaju sigurnosnu prijetnju;
 - (b) aktivnim povećanjem i poticanjem dobrovoljnih povratka kontinuiranom provedbom strategije potpomognutog dobrovoljnog povratka i reintegracije, posebice uspostavom namjenskih struktura za savjetovanje o vraćanju i pojednostavnjenom potporom EU-a reintegraciji kako bi se potaknulo da vraćenici preuzmu odgovornost i da se pruži potpora trećim zemljama u razvoju institucionalnih, političkih i operativnih okvira i struktura u cilju jamčenja odgovornosti i održivosti postupka vraćanja i ponovnog prihvata;
 - (c) pridonošenjem ciljanim mjerama iz „plana vraćanja”, među ostalim aktivnom potporom Frontexu u uspostavi predvidljivog sustava koordinacije koji se temelji na zajedničkom planiranju primjene Frontexove potpore u državama članicama kako bi se omogućilo bolje udruživanje resursa tijekom svih faza vraćanja, uključujući stratešku provedbu Frontexovih operacija vraćanja, posebno za prioritetne treće zemlje u skladu s politikom EU-a, te povećali dobrovoljni povratci;

- (d) proaktivnim doprinosom u okviru mreže na visokoj razini za vraćanje aktivnostima koordinatora EU-a za vraćanje radi uspostave schengenskog modela za učinkovito vraćanje, među ostalim razvijanjem učinkovitih pokazatelja uspješnosti i brzom provedbom preporuka iz tematske schengenske evaluacije vraćanja za 2024.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*